

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית - אגף מורשת, רוח וחברה
הפיקוח על הספרות בחברה הדרוזית והצ'רקסית

תוכנית לימודים – ספרות ערבית

חטיבת ביניים

בחינוך הדרוזי

”הספרות נדיבה, היא מעניקה לכל אחד מה שלבו חפץ”¹ Burton, D. L.

¹ Burton, D.L.: Literature Study in the High Schools, Holt, Rinehart and Winston, 1967

חברי וועדת כתיבת התוכנית

פרופ' עלי חוסיין – יו"ר וועדת התוכנית ויו"ר וועדת המקצוע, וראש החוג לשעבר לשפה וספרות ערבית, אוניברסיטת חיפה.

גב' ופא מועדי – מרכזת הוועדה, מנהלת תחום דעת (מפמ"ר) ערבית שפת אם וספרות בחברה הדרוזית והצ'רקסית, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

גב' נינה בן אהרון – ממונה תוכניות לימודים באגף מורשת רוח וחברה, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

מר אדיב אבו ריש – מורה שפה וספרות ערבית בבית ספר תיכון למדעים ירכא.

גב' אימאן אבו פארס – מורה לשפה וספרות ערבית ומנהלת חטיבת ביניים רונסון עוספיא.

גב' ויאאם עבאס – מדריכה ומורה לשפה וספרות ערבית בחטיבת ביניים יאנוח ג'ת.

ד"ר נסרין חוסיין פראג' – מדריכה ארצית מרכזת בתחום הדעת – שפה וספרות ערבית.

מר ניזאר סראיאלדיין – מדריך ארצי מרכז בתחום הדעת – שפה וספרות ערבית.

גב' ע'אדה אבו זיד – מורה לשפה וספרות ערבית בחטיבת ביניים עיוני מגידל שמס.

וועדת המקצוע

פרופ' עלי חוסיין – יו"ר וועדת התוכנית ויו"ר וועדת המקצוע, וראש החוג לשעבר לשפה וספרות ערבית, אוניברסיטת חיפה.

גב' ופא מועדי – מרכזת הוועדה, מנהלת תחום דעת (מפמ"ר) ערבית שפת אם וספרות בחברה הדרוזית והצ'רקסית, מזכירות פדגוגית משרד החינוך.

גב' נינה בן אהרון – ממונה תוכנית לימודים באגף מורשת רוח וחברה, מזכירות פדגוגית משרד החינוך.

מר אדיב אבו ריש – מורה לשפה וספרות ערבית בבית ספר תיכון למדעים – ירכא.

מר בשאר פח'ראלדיין – מדריך ומורה לשפה וספרות ערבית בבית ספר עיוני מגידל שמס.

פרופ' ג'רייס ח'ורי – פרופ' חבר באוניברסיטת תל אביב והמכללה הערבית לחינוך חיפה.

ד"ר הילה פלד-שפירא – מרכזת לימודי הערבית במחלקה למזה"ת, אוניברסיטת אריאל. חוקרת ספרות ערבית באוניברסיטת בר-אילן.

פרופ' וורדית רספלד – פרופ' למשפט מוסלמי, אוניברסיטת חיפה, עד 2020.

מר יוסף חמוד – מדריך לשפה וספרות ערבית ומנהל מקצוע ערבית בבגרות.

מר מחמד אבראהים – מדריך ומורה לשפה וספרות ערבית בבית ספר תיכון מסעדה.

ד"ר נסרין חוסיין – פראג' – מדריכה מרכזת ארצית לשפה וספרות ערבית.

מר ניזאר סראיאלדיין – מדריך מרכז ארצי לשפה וספרות ערבית.

קראו והעירו

גב' אלירז קראוס – מנהלת אגף חברה ורוח, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך - עד 2021.

גב' איה חירדין – מנהלת אגף חינוך בחברה הדרוזית והצ'רקסית, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

גב' עינת אוחיון – מנהלת אגף מורשת חברה ורוח, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

ד"ר יוסרי ח'יזראן – חוקר ומרצה, המרכז האקדמי שלם האוניברסיטה העברית.

קראה העירה ואישרה

ד"ר טלי יניב – יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

תוכן העניינים

4.....	תוכן העניינים	4
5.....	1. רציונל התוכנית	5
5.....	2. מטרות על בהוראת הספרות	5
6.....	3. מטרות כלליות	6
7.....	4. מיומנויות בספרות	7
7.....	4.1 מיומנויות קוגניטיביות	7
7.....	4.1.1 אוריינות לשונית	7
8.....	4.1.2 חשיבה ביקורתית	8
8.....	4.1.3 חשיבה יצירתית	8
8.....	4.1.4 אוריינות דיגיטלית –	8
9.....	4.2 מיומנויות רגשיות	9
9.....	4.3 מיומנויות חברתיות	9
10.....	5. ערכים	10
10.....	5.1 אהבת הדעת וחדוות הלמידה	10
10.....	5.2 כיבוד ערכי המורשת והתרבות במדינת ישראל	10
10.....	5.3 צדק חברתי וערכות הדדיות	10
10.....	5.4 כבוד האדם והמשפחה	10
11.....	6. עקרונות התוכנית :	11
12.....	7. שיקולים בבחירת היצירות	12
12.....	8. דגשים פדגוגיים בהוראה	12
12.....	8.1 למידה חווייתית	12
12.....	8.2 שיח לימודי	12
13.....	8.3 מקומם של המונחים הספרותיים בשיעור הספרות	13
13.....	8.4 הקריאה בקול	13
13.....	8.5 קריאת ספרים	13
15.....	9. מבוא	15
15.....	10. שיקולי דעת בבחירת היצירות בחטיבת ביניים	15
16.....	11. כיתה ז'	16
25.....	12. כיתה ח'	25
35.....	13. כיתה ט'	35
46.....	15. רשימה של מחזות לכיתות ח', ט'	46
46.....	16. רשימת ספרי קריאה לכיתות ז' - ח' - ט'	46

1. רציונל התוכנית

תכנית הלימודים בספרות מיועדת לכיתות ז'-ט' ומעמידה לרשות מערכת החינוך הדרוזית בישראל מסמך חדשני, שיחשוף את הלומד לרבדים שונים של הספרות הערבית, הספרות שחוברה על ידי יוצרים דרוזים, והספרות המתאייחסת לחברה הדרוזית. היצירות המוצעות בתוכנית זו, יצרו ויאפשרו תהליכי הזדהות רגשיים וחברתיים וערכיים אשר ישפיעו על הלומד ועל תפיסתו לחיים. יצירות אלו יעצבו את אישיותו ויתנו תחושת צמיחה, רלוונטיות, ערך ומסוגלות. התוכנית תחשוף את הלומד לתרבויות שונות בעולם דרך היצירות אשר ישקפו את התרבויות השונות ויביאו אותו להתמודדות עם דעות אחרות שאולי גם מנוגדות לדעה שלו על ידי טיפוח החשיבה ביקורתית אשר תטמיע בו את הסובלנות וקבלת האחר. התוכנית תכלול עקרונות של גישות חינוכיות ופדגוגיות עדכניות, תוך שימת דגש על מיומנויות, ערכים וידע ותשלב אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה. בנוסף לכך, התוכנית תקדם את יכולתו של הלומד להבין טקסטים ספרותיים, להחיות אותם ולחיות איתם. בעזרת דיונים, חקר ושימוש בטכנולוגיה.

2. מטרת על בהוראת הספרות

- לקרב את הספרות לליבם של התלמידים על ידי קריאת הספרות והפגשתם עם יצירות העשויות לעורר בהם מחשבות, תהיות, סקרנות ומעורבות רגשית.
- לחזק את הזיקה של הלומד למורשתו, תרבותו ומדינתו באמצעות חשיפת התלמידים, בין היתר, ליצירות שנכתבו בידי יוצרים דרוזיים או שנכתבו על הדרוזים.
- לטפח חשיבה ביקורתית על עמדות ומסרים שונים הבאים לידי ביטוי ביצירות השונות.
- לפתח אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה בהתאם למסמך [דמות הבוגר](#) תוך שילוב מיומנויות בתחום הדעת (מיומנויות קוגניטיביות: אוריינות שפתית, חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית. מיומנויות תוך-אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית. מיומנויות בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית, אוריינות גלובלית).

התלמידים :

- יגלו עניין בקריאת ספרות יפה כהתנסות מעשירה ומהנה, העשויה לעורר בהם מחשבות וליצור אצלם מעורבות רגשית.
- ירכשו הרגלי קריאה קבועים של ספרים, רומנים ומחזות (בהתאמה לגילם ולרמת התפתחותם לאורך שנות הלימוד – התוכנית מציעה רשימת רומנים ומחזות).
- יפתחו רגישות אסתטית ליצירה הספרותית כטקסט מורכב ורב משמעי.
- ירחיבו את האופק התרבותי שלהם, בכך שיכירו יצירות של יוצרים המייצגים שם, המייצגים תחנות מגוונות בספרות הנכתבת על ידי סופרים ערבים, דרוזים וסופרים עולמיים (יצירות מתורגמות).
- יכירו סוגות שונות, ויגלו יכולת עצמאית של הבנה ופרשנות של יצירות ספרותיות מסוגות אלו, וידעו לבסס ולנמק את הבנתם על מובאות וראיות מתוך הטקסט.
- יבינו ויפרשו עמדות המגולמות ביצירות בנושאים מגוונים: אישיים, בינאישיים ובהקשרים היסטוריים ותרבותיים כמו כן, ירכשו כלים לחשיבה ביקורתית על עמדות כאלה מנקודת מבט שונות או אף אישית, וילמדו כי, הוגי דעות בעלי השקפות שונות עשויים להתייחס ליצירות בדרכים שונות, ויכירו כי אי-הסכמות אלו הן מקובלות בתחומי הרוח והמחשבה.
- יגלו רגישות למורכבותם של מצבים אנושיים, כפי שהם מגולמים ביצירות הספרותיות, העשויות – מעצם מהותן – להאיר את ריבוי פניה של המציאות ולעודד פתיחות מחשבתית.
- ישכללו דרכי מבע מגוונות, בכתב ובעל פה, בעקבות המפגש עם היצירות הספרותיות (כגון מבע התרשמותי-אישי; מבע פרשני-עיוני).
- יגבשו תפיסת עולם הנשענת על ערכים אנושיים ישרים המשתקפים ביצירות כמו צדק חברתי, כבוד האדם ורגישות לצרכיו של האחר.
- יפתחו קריאה ביקורתית של היצירות הספרותיות על הרעיונות המובעים בהם, ויהיו מסוגלים להתמודד עם יצירות ספרותיות, גם אם אינן תואמות את השקפתם.
- יכירו מחקרים ובקורות על היצירות שילמדו, ויפתחו וירכשו מיומנויות חקר מגוונות².

² התוכנית לא מציעה מחקרים ובקורת. המורה מוזמן להביא מחקרים על יצירות שנלמדו על פי שקול דעתו ובהתחשבות ברמת התלמידים.

המיומנויות להלן, נגזרו מתוך מיומנויות דמות הבוגר/ הבוגרת 2030 והותאמו לתחום הדעת – ספרות. המורה יכול ע"פ שיקול דעתו, לבחור במיומנויות נוספות מתוך מסמך דמות הבוגר.

4.1 מיומנויות קוגניטיביות

4.1.1 אוריינות לשונית

היכולת להשתמש בשפה דבורה וכתובה למגוון מטרות חברתיות, לימודיות ואישיות. כוללת גם את היכולת להבין טקסטים ולהעריך אותם ולהתמצא בהם, לבטא מחשבות ורגשות, לנסח רעיונות ודעות, להציג מידע בצורה בהירה ולכידה ולנהל תקשורת עם האחרים.

- לקרוא בקול רם ובאופן שוטף וברור את היצירות הספרותיות.
- להבין את היצירות ; כלומר לזהות את הרעיונות המרכזיים הסמויים והגלויים, ואת הרעיונות הגדולים הגלומים ביצירה הספרותית
- לזהות את האלמנטים הנרטיביים ביצירה הספרותית.
- להבחין בין הדמויות הראשיות לבין אלו המשניות, ולזהות את היחסים שביניהן,
- לזהות את המקום ואת הזמן ורצף האירועים ביצירה.
- לזהות רבדים גלויים וסמויים ביצירה.
- להפיק תובנות מהיצירה.
- להשוות על ידי קביעת קריטריונים בין דמויות, רעיונות, סוגות, יצירות, סופרים ולהסיק מסקנות.
- לזהות את המרכיבים המבניים הייחודיים של הז'אנרים השונים.
- לזהות את האמצעים הספרותיים ביצירות השונות ולהבין את מטרת השימוש בהן ביצירה. הדגש יהיה על חמשת האלמנטים המרכזיים בספרות הערבית הקלאסית והמודרנית: דימוי (تشبيه), הפכים (طباق), צימוד (جناس), מטאפורה (استعارة), ופרפרזה (كناية). בכיתות ז'-ח', הדגש יהיה על הדימוי, וההפכים. בכיתה ח', הם ילמדו גם את הצימוד. ובכיתה ט', הם ילמדו את המטאפורה ואת הפרפראזה.
- להסיק מסקנות מהתוכן, היחסים בין הדמויות, ולהציע פרשנות ולנקוט עמדה לגביהם.
- למזג מידע מיצירות ספרותיות שונות ומאמרים חברתיים, ספרותיים כדי להבנות את הידע.
- לפתח את יכולות ההבעה שבכתב ובעל פה אצל התלמידים, ולהציג בדרכים מגוונות את המידע והרעיונות העולים ביצירות הספרותיות באופן ברור, לכיד ותקין מבחינה לשונית.
- להציג טיעון ולהתבסס על היצירות, תוך שימוש מושכל במבנה לוגי של בניית טיעון.

4.1.2 חשיבה ביקורתית

היכולת לבחון ולהעריך מידע, דעות ורעיונות באופן מושכל ולגבש עמדה או דעה באופן עצמאי.

- לבחון את היצירה, לזהות את הכותב ומניעיו, להבחין בין אמונות דעות עובדות ועמדות.
- לבחון מנקודות מבט שונות סוגיות, דילמות שעלו מן היצירה הנלמדת ולקשור אותן ליצירות אחרות שנלמדו.
- לזהות את הדילמות או הקונפליקטים, להגדיר אותם ולהציע פתרונות.
- להעריך ולבחון באופן ביקורתי את הטקסט ולגבש עמדה ברורה ומנומקת לגבי היצירות שנלמדו (לתהות, להשהות שיפוט, להטיל ספק, לשאול שאלות מערערות עד לברור הצדקות ומציאת נימוקים משכנעים).
- להציע פרשנויות מגוונות על סמך הכתוב ביצירה ולנקוט עמדה ברורה ומנומקת בנוגע אליהם.
- להעלות תובנות לגבי כל מה שמוצג ביצירה.
- לנסח טענות העולות בעקבות היצירות, להצדיקן באמצעות נתונים מהיצירה או מחוץ ליצירה.

4.1.3 חשיבה יצירתית

היכולת לחשוב על נושאים מוכרים בדרכים חדשות, להציע הסברים או פתרונות חלופיים, לייצר הקשרים חדשים ולהפיק תוצרים מקוריים ורלוונטיים.

- לגלות פתיחות לרעיונות חדשים המזדמנים מן היצירות.
- לדמיין מצבים בהשראת היצירות הספרותיות.
- להציע דרכים מרובות חדשניות לתיאור קונפליקטים ודילמות שעלו ביצירות הספרותיות ופתרונם.
- לשאול שאלות ולשער השערות בכל מה שנוגע בתוכן היצירה.
- לכתוב טקסט ספרותי (סיפור, מאמר, כתבה, ושיר) בעקבות הכרת היצירות הספרותיות שלמדו.

4.1.4 אוריינות דיגיטלית –

היכולת להשתמש בטכנולוגיות מידע ותקשורת למגוון צרכים ומטרות לימודיות ובחיי היומיום באופן אחראי ועצמאי.

- להשתמש ביישומים דיגיטליים מגוונים (סרטונים, קטעי וידאו, אודיו, מצגות מולטימדיה ואנימציות, סרטי קולנוע, מחזות והצגות, המשלבות בהוראה מימד חזותי וקולי ליצירה הספרותי). כדי להציג ולהביע את הרעיונות והמסרים המזדמנים מן היצירות המעשירים את החוויה הלימודית.
- להשתמש בבנינה מלאכותית ככלי מקדם למידה והוראה באופן ביקורתי ומושכל, ומפתח כישורי חקר עצמאיים של יצירות ספרותיות.

- להתמצא במרחב המקוון כדי להפיק מידע על יוצרים ויצירות ועל סוגיות העולות מהיצירות הספרותיות.
- לצרוך באופן ביקורתי ומושכל תכנים ספרותיים ברשת.

4.2 מיומנויות רגשיות

כוללת את המודעות העצמית ואת ההכוונה העצמית: מודעות עצמית היא היכולת להכיר ולהבין את עצמנו, לגבש את הזהות הייחודית שלנו, ולזהות את נקודות חוזקתנו וחולשתנו והיא הבסיס להכוונה העצמית שהיא היכולת לקדם התנהגויות רצויות ולהימנע מהתנהגויות לא רצויות בטווח הקצר וגם הארוך.

- לקשור בין האירועים של העלילה לבין החוויה האישית של התלמיד.
- לזהות רגשות, מחשבות והתנהגויות בקרב הדמויות ביצירות
- להביע רגשות ועמדות כלפי הרעיונות, ההתנהגויות של הדמויות, והאמירות ביצירה
- לזהות בקרב הדמויות כישורים ומאפיינים אישיים הבאים לידי ביטוי במצבי חיים שונים
- לקשר בין רגשות ומחשבות של הדמויות לבין ההתנהגות שלהם.
- לווסת רגשות של הלומד בעקבות ההתנהגויות ומצבים שאליהם נקלעו הדמויות ביצירות הספרותיות.
- לבחון את ההתמודדויות של הדמויות עם הרגשות והסיטואציות אליהן נקלעו הדמויות.
- לזהות חולשות וחזקות אישיות בעזרת ניתוח הדמויות ביצירה הספרותית.
- לסגל חשיבה חיובית כאורח חיים בעקבות תובנות שעלו ביצירות שונות.

4.3 מיומנויות חברתיות

מודעות חברתית היא היכולת של הפרט להבין את האחר, ולהבין מצבים חברתיים והיא תנאי להתנהלות חברתית - להתנהג באופן המאפשר אינטראקציות מיטביות עם האחרים.

- לנהל שיח ספרותי מכבד גם כשהרעיונות העולים מן היצירה והעולים בקרב הלומדים שונים משלי.
- לזהות מצבים חברתיים העולים מן היצירה ולהבין את משמעותם וכיצד הם משפיעים.
- להכיר ולהבין את נקודות המבט שעולות מן היצירות השונות באופן שיאפשר הבנה טובה יותר של האחר ולהבין כיצד זה משפיע על התנהגותו.
- להיות מודעים לשונות ולדמיון בין אנשים מקבוצות שונות העולים מן היצירות המגוונות ללא שיפוט לכבד את השונות.

5. ערכים

5.1 אהבת הדעת וחדוות הלמידה

- גילוי עניין בקריאת ספרות יפה כהתנסות מעשירה העשויה לעורר מחשבה ומעורבות רגשית
- גילוי סקרנות כלפי מאפיינים סגנוניים שונים וכלפי מאפיינים של סוגות שונות

5.2 כיבוד ערכי המורשת והתרבות במדינת ישראל

- מחויבות לערכי המורשת הדרוזית הבאים לידי ביטוי ביצירות הספרותיות.
- מתן כבוד למגוון יוצרים מכוונים של התרבות הדרוזית.

5.3 צדק חברתי וערכי הדדיות

- גילוי אמפתיה, סובלנות, חמלה והבנה כלפי הזולת במצבים אנושיים מורכבים בהם מתמודדות הדמויות כמו, מצבי משבר, מצוקה וכאב הבאים על ידי ביטוי בקריאה של היצירות שבתוכנית.
- גילוי סולידריות, עזרה לזולת ומעורבות חברתית ואזרחית בהשראת היצירות הספרותיות .

5.4 כבוד האדם והמשפחה

- חיזוק הערכים כמו, שייכות, שמירה על האחים הדרוזים (حفظ الإخوان), כבוד ההורים, נאמנות, ואחריות המשתקפים ביצירות המוצעות בתוכנית הלימודים.
- הכרה, הכלה וקבלה של דמות החריג והשונה כפי שהיא משתקפת ביצירות הנלמדות

6. עקרונות התוכנית :

1. **סוגות (ז'אנרים) :** היצירות בתוכנית מאורגנות על פי סוגות (ז'אנרים) מתקופות שונות. בכל שכבת גיל יש לחשוף את התלמידים לכל הז'אנרים המוצעים ומאפייניהם.
2. **בחירה :** בכל שכבת גיל התוכנית מציעה כ 60 יצירות שנכתבו על ידי סופרים או משוררים ערבים, דרוזיים, עבריים ועולמיים. בכל שנה, המורה יבחר בין 15-20 טקסטים בכל שכבת גיל.
3. **רלוונטיות :** היצירות מותאמות למאפייני הלומד ולצרכים שלו בעולם המשתנה ולתחומי עניין שלו. היצירות שנבחרו נוגעות בעולמם הפנימי והחיצוני של הלומדים ומזמנות דיון בנושאים המעסיקים את התלמידים ויאפשרו להם להבין בעזרת הדיון ברעיונות וביצירות הספרות את הסוגיות המעסיקות אותם.
4. **שילוב של ידע מיומנויות וערכים :** התוכנית מציעה מגוון ערכים ומיומנויות, מתוכן המורה יבחר בתהליכי הוראה-למידה את הערכים והמיומנויות על פי שיקול דעות ובהתאמה ללומדים.
5. **שילוב של יצירות מארבעה מקבצים שונים :**
 - ספרות ערבית קלסית ומודרנית 45%
 - יצירות מתורגמות 25%
 - יצירות של סופרים/משוררים דרוזים מקומיים 15%
 - יצירות של סופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים 15%

7. שיקולים בבחירת היצירות

- איכות היצירות הספרותיות.
- עושר לשוני ואמצעים אומנותיים.
- התאמה ורלוונטיות לעולמו ולגילו של הלומד: לחיים שלו, רגשות, עמדות...
- מזמנות דיון בדילמות חינוכיות שיתרמו לפיתוח ערכים בהתאם למורשת הדרוזית, ולערכים אוניברסליים.
- היכרות עם המורשת הספרותית הדרוזית.
- הכרת האחר דרך היצירות שתשקפנה תרבויות שונות מגזריים ומגדריים.
- גיוון ז'אנרים וחשיפת הלומד לספרות מתורגמת: עברית ועולמית.
- שילוב של ספרות ערבית כללית, יצירות של יוצרים דרוזים ויצירות שנכתבו על הדרוזים, וספרות עולמית כללית מתורגמת.

8. דגשים פדגוגיים בהוראה

8.1 למידה חווייתית

במהלך הלמידה נוצר חיבור עמוק בין התוכן הנלמד לעולמו של הלומד, באמצעות דיאלוג פנימי בין הקורא ליצירה הספרותית. חשוב שהמפגש בין החומר הנלמד לבין עולמו הפנימי של הלומד ייעשה באופן חווייתי ויטפח לומדים קוראים בעלי הכוונה עצמית המסוגלים לשאול שאלות על יצירות ספרות ולקיים עימן דיאלוג פרשני פעיל שיעסוק בשאלות כמו מה תוכן זה מעורר בלומד, מה הוא חש, חושב או מתלבט כלפי התוכן עמו הוא נפגש.

למידה חווייתית מדגישה את הקשר בין היצירה לעולמו הפנימי של הקורא ומאפשרת ללומדים להתחבר לטקסטים באופן פעיל ויצירתי באמצעות פעילויות (המחזות של סצנות, כתיבה יוצרת, עיצוב איורים) כך שהלומדים חווים את הסיפור באופן אישי ומוחשי.

8.2 שיח לימודי

השיח הלימודי בהוראת ספרות הוא מרכיב מרכזי ובלתי נפרד מתהליך ההוראה והלמידה, תורם רבות לפיתוח מיומנויות הקריאה, ההבנה וניתוח של טקסטים ספרותיים. דרך השיח, תלמידים נחשפים למגוון רחב של דעות, פרשנויות ותובנות, המעשירים את הבנת הטקסט ומשמעותו. השיח מאפשר לתלמידים להביע את מחשבותיהם ורגשותיהם לגבי היצירה, ובכך לפתח את יכולת הביטוי והשכנוע, ההקשבה והכלה של דעות שונות. בנוסף, השיח הלימודי מזמן דיון בשאלות ערכיות ומוסריות המועלות ביצירות הספרותיות, הן במפורש והן במרומז, דבר המעודד את התלמידים לשאול שאלות, להעמיק בסוגיות מורכבות ולפתח חשיבה ביקורתית, ומביא להבנה עמוקה יותר של היצירה הספרותית.

8.3 מקומם של המונחים הספרותיים בשיעור הספרות

המונחים הספרותיים תופסים מקום חשוב ומרכזי בשיעורי ספרות. הם מספקים לתלמידים שפה מקצועית לניתוח והבנה של יצירות ספרותיות. התלמידים יכולים לזהות מונחים ספרותיים כמו, דימויים, מטפורות, סמלים ועוד. שליטה במונחים מאפשרת לתלמידים לנתח באופן ביקורתי ומעמיק יותר את מבנה היצירה, העלילה, הדמויות והרעיונות. כמו כן, המונחים מסייעים לתלמידים להשוות בין יצירות שונות, למצוא קווי דמיון ושוני ביניהן ולהביע את הבנתם בשפה בהירה ומדויקת. לפיכך, הקניית המונחים הספרותיים והטמעתם הם חלק בלתי נפרד משיעורי הספרות.

המונחים הספרותיים צריכים להילמד בתזמון נכון ובמינון מתאים, כאמצעי להבנת התכנים על רבדיה של היצירה ולא בנפרד ומתוך מטרה לאתר באמצעותם את האמירה או את החוויה המעוצבת בה.

8.4 הקריאה בקול

קריאה בקול / תיאטרלית³ היא כלי פדגוגי חשוב בלימודי ספרות. מפתחת בקרב הלומדים מיומנויות של הבנת הנקרא, הבעה רגשית, דיוק בהגייה ובהטעמה, ויכולת להעביר משמעויות וניואנסים ספרותיים באמצעות קולם. הקריאה בקול מאפשרת ללומדים לשמוע את הטון, הקצב והאינטונציה של הטקסט ובכך מעמיקה את הבנתם את הרגשות והמניעים של הדמויות

בנוסף, הקריאה בקול של היצירות הספרותיות מאפשרת ללומד להתחבר לטקסט באופן מעמיק וחוויתי ומאפשר לו הבנה של הרגשות והמסרים של היוצר המגולמים ביצירה.

8.5 קריאת ספרים בהנאה

מחקרים רבים מראים שישנו קשר ישיר בין קריאה מרובה לבין כישורי אוריינות של התלמידים והישגיהם. קריאת ספרים בהנאה היא בסיס לפיתוח השפה (הרחבת אוצר מילים, חיזוק מיומנויות הבנת הנקרא, הבעה שיפור שטף הקריאה...). בנוסף קריאת ספרים מרחיבה את ידע עולם של הלומד, חשיפה למגוון רחב של ספרים מסייעת ללומדים להכיר תרבויות ועולמות שונים מעבר ליצירות הנלמדות בכיתה. קריאת ספרים בזמן הפנוי מפתחת בקרב הלומדים אהבה אמיתית לקריאה, שכן הם בוחרים ספרים על פי טעמם האישי וחווים את הקריאה כפעילות מהנה. בכך, מעודדת ותורמת לפיתוח של הרגלי קריאה בחיי היומיום.

8.6 שילוב טכנולוגיה

השילוב של טכנולוגיה בלימודי ספרות מקדם ומטיב את תהליכי הלמידה וההוראה, מעשיר את החוויה הלימודית ומעצים את העניין והמעורבות של הלומדים. שילוב טכנולוגיה מאפשר שפע של יישומים להוראה ולמידה בגישה קונסטרוקטיבית, אשר שמה את התלמיד במרכז ומגדירה את תהליך הלמידה כתהליך הבנת ידע פעילה, בדגש על תהליכי למידה פרסונליים.

הטכנולוגיה מקנה גישה נוחה ומהירה ליצירות ספרותיות מגוונות. השימוש בכלים דיגיטליים מאפשר מנעד רחב של שיטות הוראה למידה (כלים כמו יצירת קומיקס, כתיבת בלוגים, והפקת סרטונים) שבהם

³ תיאטרלית (קריאה תיאטרלית - קריאה בקול רם משולבת בתנועה גופנית, הבעות פנים ומשחק על במה פשוטה. מדמה הצגה תיאטרלית).

התלמידים יכולים לבטא את הבנתם את הטקסטים בדרכים יצירתיות ומגוונות. זה מאפשר לתלמידים להפעיל את הדמיון ולפתח חשיבה יצירתית. בנוסף, הטכנולוגיה מאפשרת למידה בינתחומית של ספרות ואומנות, ספרות וקולנוע ועוד.

פלטפורמות דיגיטליות מאפשרות לתלמידים ללמוד בקצב המתאים להם, לחזור על חומרים לפי הצורך, מאפשר למגוון הלומדים לבחור יצירות המתאימות והרלוונטיות להם, מאפשר ללומדים לבטא את רגשותיהם באמצעים דיגיטליים ומגוון של פעילויות על פי יכולותיהם.

הוראת ספרות באמצעות בינה מלאכותית (AI):

ההתפתחות המהירה והמתמשכת בשימוש הבינה המלאכותית מייצרת מהפכה בשוק העבודה ובחיי היום יום, אתה יתמודדו התלמידות והתלמידים. לצד הצורך ההולך וגובר לפתח את מיומנויות המאה ה-21 ובפרט את היכולות החברתיות-רגשיות, תלמידים יצטרכו לדעת להשתמש בכלים שונים כחלק משגרת חייהם. הבינה המלאכותית⁴ מציעה יתרונות ייחודיים שמעמיקים את חוויית הלמידה ומקדמים את הבנת התלמידים את היצירות הספרותיות. AI מעניק משוב מידי על תרגולים ומטלות ספרותיות, מה שמאפשר לתלמידים לבצע תיקונים ולשפר את עבודותיהם בזמן אמת. הכלים הדיגיטליים החדשניים שמסופקים על ידי AI תומכים בפעילויות אינטראקטיביות ומגבירים את המעורבות של התלמידים בניתוח ופרשנות של טקסטים ספרותיים. התלמידים נדרשים לחשוב באופן ביקורתי על התוצרים שהציע AI, לפתח מיומנויות חדשניות בתחום הספרות ולהנחות את הבינה המלאכותית באמצעות שאילת שאלות ממוקדות. בנוסף, השימוש ב-AI מעודד פיתוח חשיבה יצירתית על ידי הצעת גישות חדשות לניתוח טקסטים, יצירת תכנים מקוריים ופתרון בעיות ספרותיות בדרכים חדשניות. כל זה תורם להבנה מעמיקה יותר של יצירות ספרותיות ומפתח יכולות פרשניות וחשיבתיות מתקדמות.

השימוש בבינה מלאכותית בלימוד ספרות עשוי להציע יתרונות, אך הוא גם מלווה בסכנות משמעותיות. AI עלולה לפגוע בפיתוח החשיבה הביקורתית והיצירתית של התלמידים, כיוון שהיא עלולה להחליף תהליכי ניתוח עצמאיים ומעמיקים. כמו כן, לעיתים חסרה לבינה המלאכותית הבנה מלאה של ההקשרים התרבותיים וההיסטוריים, מה שעלול להוביל לפרשנויות שטחיות או לא מדויקות. בנוסף, היא עלולה לצמצם את הגיוון הפרשני ולהגביל את הדיון הפתוח בכיתה, תוך סיכון להטמעת דעות קדומות והטיות שמקורן במידע לא מהימן. הסתמכות על AI לכתיבת חיבורים וניתוחי טקסטים עשויה גם לפגוע בפיתוח כישורי השפה והכתיבה של התלמידים. כל אלה מחייבים שימוש מושכל בבינה מלאכותית, כך שתשמש ככלי עזר ולא כתחליף ללמידה מעמיקה ויצירתית.

⁴ השילוב של הבינה המלאכותית בהוראת ספרות יורחב בהמשך

- התוכנית מציעה מנעד ססגוני ורחב של יצירות מז'אנרים שונים ומתרבויות שונות כדי, לחשוף את התלמידים בכיתות ז', ח', ט' ליצירות מגוונות: ספרות ערבית קלסית ומודרנית, יצירות מתורגמות, יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים ויצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים. המפגש של התלמידים עם היצירות הספרותיות בכיתות ז'-ט' מהווה המשך והעמקה למפגש עם עולם הספרות היפה בבתי הספר היסודיים, שמטרתו ללמוד על עצמם, על משפחותיהם, על הקהילה ועל העולם, ומסייע להם לגבש את הזהות שלהם, ולעורר מנעד של רגשות.
- בנוסף, חקר היצירות הספרותיות מעמיק את ההבנה שלהם לגבי סוגיות מגוונות ומורכבות בעולם שלהם ובעולם בכלל.
- שיקול הדעת המרכזי בבחירת היצירות לחטיבת הביניים היה לקרב את הספרות לתלמידים ולחבב על התלמידים את השירים, את הסיפורים ואת ספרי הקריאה, ולעורר בהם מוטיבציה לקריאה עצמאית. בכיתות ז-ח היצירות מותאמות לעולמם של הלומדים ובהירות ופשטות, דינמיות ומושכות את הלב. ובכיתה ט' היצירות מורכבות יותר הדורשות יכולת הפשטה, התמודדות עם מורכבות, עמימות וחוסר ודאות המזמנות שיח עם תרבויות שונות בצד התרבות המוכרת, מעמיקות את יכולת ההבנה ואת העולם הפנימי ומציבות אתגרים אינטלקטואליים וערכים.

10. שיקולי דעת בבחירת היצירות בחטיבת ביניים.

- היצירות יהיו נהירות מדברות אל ליבם של התלמידים ומעוררות את סקרנותם.
- העלילות בסיפורים יהיו ברורות ודינמיות.
- העלילות בסיפורים מגוונות מבחינת המורכבות המחשבתית וקוגניטיבית.
- מגוון היצירות רחב כדי לאפשר למורה בחירת מה שמתאים לו ותלמידים שלו.
- היצירות מאורגנות סביב ז'אנרים.
- לכל ז'אנר, התוכנית מציעה מבחר של יצירות. (בכל שכבת גיל יש ללמד 15-20 מז'אנרים שונים ומתקופות שונות).
- היצירות ממוינות על פי הקטגוריה של יצירות ספרות ערבית קלסית ומודרנית, יצירות מתורגמות, יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים ויצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים.
- התכנית מציעה 4 מחזות לכתות ח', ט' (בכל שכבת גיל יש לבחור מחזה אחד).
- התוכנית מציעה ז'אנר נוסף לכיתות ח', ט' זגיל (زجل).
- התכנית מציעה רשימה של ספרי קריאה (בכל שכבת גיל יש לבחור 2-3 ספרים).

התוכנית מציעה מגוון יצירות מיומנויות ערכים. המורה יבחר וילמד את היצירות וישלב מיומנויות וערכים על פי ההקשר ובהתאמה ללומדים.

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	الحكيم الشَّرْقَاوِيّ، أدهم. "الحكيم". يحكى أنّ: قصص. الكويت: دار كلمات للنشر والتوزيع، 2017، ص. 35.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	في عريشتي تقي الدين، خليل. "في عريشتي". سنابل من حقول الأدب. أعدّها: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975. الجزء 2. ص 274.	דרוזי לא מקומי
סיפור קצר	ماسح الأحذية تقي الدين، خليل. "ماسح الأحذية". سنابل من حقول الأدب. أعدّها: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975. الجزء 2، ص 254.	דרוזי לא מקומי
סיפור קצר	جرس أثري – يوسف نويهض نويهض، يوسف. "جرس أثري". موقع يوسف نويهض الإلكتروني. 1940.	דרוזי לא מקומי
סיפור קצר	حكاية الملك يونان والحكيم رويان (الليلة الخامسة) "حكاية الملك يونان والحكيم رويان". ألف ليلة وليلة. بيروت: دار صادر بيروت، الطبعة الثانية، 2008، الجزء الأول، ص. 15 - 16.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	جبر الشَّرْقَاوِيّ، أدهم. "جبر". يحكى أنّ - قصص قصيرة. الكويت: دار كلمات للنشر والتوزيع 2017، ص 28.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	سمعة تاجر الشَّرْقَاوِيّ، أدهم. «سمعة تاجر». يحكى أنّ - قصص قصيرة. الكويت : دار كلمات للنشر والتوزيع، 2017، ص 56.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	بين ذيب ... وديب، راح النصيب الراسي، سلام. «بين ذيب ... وديب، راح النصيب». الأعمال الكاملة -المجّد السادس. بيروت : نوفل للنشر. 2004. ص 405 - 406	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	المناوره مستجاب، محمد. «المناوره». الحزن يميل للمازحة. القاهرة: الهيئة المصريّة العامة للكتاب، 2006. ص 169-173.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الحيوان الأبيكم جيران، جيران خليل. «الحيوان الأبيكم». دمعة وابتسامه. القاهرة: دار العرب للبيستاني، دت، ص 97 - 95	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	كلّنا في الدنيا زوّار... معدّي، شهربان. «كلّنا في هالدنيا زوّار...». العمامة، العدد 128. دار أسيا للصحافة والنشر. نيسان 2016. ص 37	דרוזי מקומי
סיפור קצר	العصفور الأخضر الأشقر، يوسف. «العصفور الأخضر». المشوّق في المطالعة والأدب. بيروت: منشورات المكتبة البوليسيّة، د.ت.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	عيون أضناها الانتظار عيسى الصقر، مهدي. «عيون أضناها الانتظار». كتاب اللغة العربية للصفّ الأول المتوسط. المنهج العراقي، 2018، ص 72.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	هناك في القمّة مكان كافٍ للجميع سویت مارتن، أوریسون. "هناك في القمّة مكان كافٍ للجميع"، قصص مترجمة للناشئين 2، ترجمة: أمل الرّفاعي. دار ناشري للنشر الإلكتروني، 2013، ص 11.	ספרות מתורגמת
סיפור קצר	مغامرة فيليبس فوج وباسبارتو والسير فرانسيس + رحلة عبر نهر الجانج فيرن، جول. "مغامرة فيليبس فوج وباسبارتو والسير فرانسيس". حول العالم في ثمانين يوم. ترجمة: رضوى أبو شبكية. مصر: مؤسسة هنداوي، 2012، ص 36-32.	ספרות מתורגמת
סיפור קצר	فرار الأم بيتشر ستاو، هاريت. "فرار الأم". كوخ العم توم. ترجمة: منير البعلبكي. بيروت: دار العلم للملايين، 2016، ص 20.	ספרות מתורגמת
סיפור קצר	نفسية قطة جوتيه، تيوفيل. "نفسية قطة". ترجمة: أحمد أمين. مجلة الرسالة 3 (1933)، ص 25.	ספרות מתורגמת
סיפור קצר	صاحب الدماغ الذهبي دودي، الفنسو. "صاحب الدماغ الذهبي". مختارات من روائع القصص العالمية. إعداد: منير وجوزيف عبود. بيروت: دار الخيال، 2004، ص 81.	ספרות מתורגמת
סיפור קצר	في المنجم كارمن، برنهاد. "في المنجم". ترجمة: نسيم ملول. سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الثاني، ص 241.	ספרות עברית
סיפור קצר	الكنز الداخلي فريشمان، دافيد. "الكنز الداخلي". سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الثاني، ص 11.	ספרות עברית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	הוֹן עליֵך כיילני, קאמל. "הוֹן עליֵך" דייואן קאמל הכילאני ללאפאל. מצר: ספחאט. כ. 33	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	إلى ولدي الصغير תקי הדין, אַחַמַד. "إلى ولدي الصغير". سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الثاني، ص 69.	דרוזי לא מקומי
שירה	سواسية نحن القاسم، سميح. "سواسية نحن". هواجس لطقوس الأحفاد. الناصرة: مطبعة الحكيم، 2011. ص 32 - 33	דרוזי מקומי
שירה	من أنا نويهض، ناديا. "من أنا". فتاديل بيروت: دار النهار للنشر، 1974. ص 20.	דרוזי לא מקומי
שירה	فأر الغيط وفأر البيت شوقي، أحمد، "نور البيت ونور الغيط". الشوقيات. مصر: مؤسسة هنداوي، 2012. الجزء 4، ص 874-875.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	سفر أيوب السياب، بدر شاكر. "سفر أيوب". منزل أقتان. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، الطبعة الثانية، 2017. ص 25.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	اغمض جفونك نعيمة، ميخائيل. "أغمض جفونك". همس الجفون، بيروت: مكتبة صادر، الطبعة الثانية، 1952. ص 9.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	حبيبي- لا تسألوني قَبّاني، نزار. "حبيبي- لا تسألوني". ديوان أنت لي. بيروت: منشورات نزار قَبّاني، 1960. ص 42.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	غيرة شريفة عطالله، يحيى. "غيرة شريفة". بساط الروح. عسفا: دار الحديث، 2021، ص 119.	דרוזי מקומי
שירה	وصف أيام الخريف البارودي، محمود سامي. "وصف الخريف". ديوان البارودي. بيروت: دار العودة، بيروت، 1998. ص 45.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	الخبُّ والقمح – أبو المنى، سامي. "الخبُّ والقمح". مدونة جبل عاملة، 2020 .	דרוזי לא מקומי
שירה	اللغة العربية سمارة، سليمان، "اللغة العربية". موقع جولاني، 2015.	דרוזי מקומי
שירה	اللغة العربية حسين - فراج، نسرین. "اللغة العربية". على شرفة الذكرى. رام الله: دار الوسط اليوم للإعلام والنشر، 2014.	דרוזי מקומי
שירה	وقوف قويقس، مفيد. "وقوف". بكتنا يدي. عسفا: دار الحديث، 2018.	דרוזי מקומי
שירה	المحبة جبران، جبران خليل. "المحبة". النبي. ترجمة: ثروت عكاشة. مصر: دار الشروق، الطبعة التاسعة، 1995. ص 15.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	مارينا إليوت، تي. إس، "مارينا". مختارات شعرية مترجمة. ترجمة: توفيق علي منصور. القاهرة: المجلس الأعلى للثقافة، 2002. الجزء الأول، ص 57 – 58 .	יצירות מתורגמות إضافة المناسبة ص 63 حتى 69

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	רתא האבריא שקסביר, ולימ. "רתא האבריא". مختارات شعريّة مترجمة. ترجمة: توفيق علي منصور. القاهرة: المجلس الأعلى للثقافة، 2002. الجزء الأول، ص 137.	יצירות מתורגמות
שירה	אלי סדיקי שעشוע, سليم. "אלי סדיקי". سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الأول، ص 17.	יצירות מתורגמות/עברית
שירה	מרقد الطفولة قبلان، هيام. (2008). لا أرى غير ظلي. رام الله: بيت الشعر. ص 84-83.	יצירות לסופרים דרוזים מקומיים
שירה	نحن اخوان شعشوع، سليم. "نحن اخوان". سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الثاني، ص 317.	ספרות עברית
שירה	أنشودة حصاد ماجيدنه غروس، أفيغاييل. "أنشودة الحصاد". ترجمة نبيل طنوس	ספרות עברית מתורגמת
מסה	قيمة الإنسان – ميخائيل نعيمة نعيمة، ميخائيل. "قيمة الإنسان". صوت العالم. بيروت: مؤسسة نوفل، 1988. ص 124 - 127. (حتى ص 127 الفقرة قبل الأخيرة " ولا أنكر أن النفط... البساتين الغنّ يباباً").	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	مسؤولية الأباء نحو الأبناء منصور، كمال. "مسؤولية الأباء نحو الأبناء". المنتخب من النصوص الأدبية للصف الثامن. حيفا: جامعة حيفا، 1996. ص 167.	דרוזי מקומי

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	التسامح صعب، نجيب. "التسامح". من واقع الحياة. القدس: المطبعة العربيّة الحديثة، 2000. ص 61.	דרוזי מקומי
מסה	البشاشة جبل الودّ صعب، نجيب. "البشاشة جبل الودّ". من واقع الحياة. القدس: المطبعة العربية الحديثة، 2000، ص 91.	דרוזי מקומי
מסה	النّجاح في الحياة أمين، أحمد. "النّجاح في الحياة". فيض خاطر. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، الطبعة الثانية، 2011. الجزء العاشر، 235	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	عام سعيد- زيادة، مي. "عام سعيد". سوانح فتاة. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، الطبعة الثانية 2011. ص 45.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	الكلمة الطيبة مصطفى، شاكِر. "الكلمة الطيبة". بيني وبينك. دار الرّواد للتأليف والترجمة والنشر. الطبعة الأولى. دمشق - 1955. ص 65 - 68	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	أيتها الريح جبران، جبران خليل. "أيتها الرّيح". دعة وابتسامة. القاهرة: دار العلم والمعرفة، 2010. ص 221.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	بئر الرّغبات الشاذلي، كريم. "بئر الرّغبات". أفكار صغيرة لحياة كبيرة. مصر: دار اليقين للنشر والتوزيع، الطبعة الأولى، 2009. ص 67.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	מאזא קדמת לחיאה الشاذلي، كريم. "مآذا قَدَمَت للحياة؟". أفكار صغيرة لحياة كبيرة. مصر: دار اليقين للنشر والتوزيع، الطبعة الأولى، 2009. ص 64.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	אדב המجالסה جنبلاط، كمال. "أدب المجالسة". أدب الحياة. لبنان: الدار التقدیمیة المختارة. الطبعة العاشرة، 2018. ص 20.	דרוזי לא מקומי
מסה	الجار جيران، جبران خليل. "الجار"، روائع جبران خليل جبران. بيروت: دار الجيل، 2009، الطبعة الأولى. ص 44.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	شراكة الإنسانيّة كتاب اللّغة العربيّة للصفّ التاسع، سوريا: وزارة التّربية- المركز الوطني لتطوير المناهج التربويّة. 2020.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	كيف نجمل حياتنا مكارنكو، أنطون. "كيف نجمل حياتنا - بتصرف". التربية الاشتراكية. ترجمة: أديب يوسف شيش. بيروت: دار الفكر، د.ت. ص 116.	יצירות מתורגמות
מסה	الصّبر رافع، أكرم. "الأخلاق والحكمة في مجالس بني معروف". السويداء: دار البليد للنشر والتّوزيع، 2015، ص 100 – 101.	יצירות לסופרים/משוררי ם דרוזים לא מקומיים
אוטוביוגרפיה	الغربة نعيمة، ميخائيل. "معنى الغربة". سبعون-المرحلة الثّانية. بيروت: دار النشر مؤسّسة نوفل، الطبعة الثامنة، 1993. ص. 111 - 114 (ص 111 الفقرة الثانية " لأول مرة أفهم معنى الغربة... حتّى نهاية السطر الأوّل ص 114 " ...والعلائق البشريّة بنوع أخصّ").	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
אוטוביוגרפיה	<p>كان الشتاء شتاءً فوراني، فتحي. "كان الشتاء شتاءً". بين مدينتين-سيرة ذاتية. حيفا: دار راية للنشر، 2014. ص 80.</p>	ספרות ערבית
ביוגרפיה	<p>السنت نسب نصرالله، إملي. "السنت نسب". نساء رائدات. دار المصرية اللبنانية. القاهرة، مصر، 2001. ص 125-137. موقع تربفافة (تربية وثقافة): الست نسب عند الدروز.. زوجة الأمير قرقماز بن فخر الدين الأول ووالدة الأمير فخر الدين الثاني الكبير موقع ويكيبيديا: السيدة نسب - ويكيبيديا (wikipedia.org)</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	<p>نزار قبّاني والمحبة المتبادلة الجفري، عبد الله عبد الرحمن. "نزار قبّاني والمحبة المتبادلة"، نزار قبّاني – آخر سيوف الأمويين الذهبية. بيروت: دار النور 2007. ص 77 (الفقرة الثالثة "ومن غيره: نزار") حتى ص 79 (الفقرة "قال: اسمع يا أحلى عبدالله...حبي الأخير").</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	<p>هيلين كيلر – المرأة المعجزة "هيلين كيلر". الناجحون. بيروت: دار العلم للملايين. الطبعة 14، 1983. ص 9.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

12. כיתה ח'
רשימת היצירות

התוכנית מציעה מגוון יצירות מיומנויות ערכים. המורה יבחר וילמד את היצירות וישלב מיומנויות וערכים על פי ההקשר ובהתאמה ללומדים.

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	سيغلق هذا الباب الشرفاوي، أدهم. "سيغلق هذا البيت". يحكى أن: قصص. الكويت: دار كلمات للنشر والتوزيع، 2017، ص. 33.	יצירות עברית
סיפור קצר	بيالك، حاييم نعمان. "سليمان الحكيم والنحلة". سنابل من حقول الأدب. إعداد: سامي مزيجيت. الناصرة: مكتبة النهضة، 1975، الجزء الأول، ص 175.	יצירות עברית
סיפור קצר	نقطة زيت كويلو، باولو. "نقطة زيت". الخيميائي. بيروت: شركة المطبوعات للتوزيع والنشر، 2008. ص 72.	יצירות מתורגמות
סיפור קצר	شيفرة دافنشي - مقدمة براون، دان. "شيفرة دافنشي – متحف اللوفر". ترجمة: سمة محمد عبد ربه. بيروت: الدار العربية للعلوم، 2004. ص 13 - 16	יצירות מתורגמות
מחזה (סצנה מתוך מחזה)	دار قيصر شكسبير، ويليام. "بوليوس قيصر - دار قيصر". ترجمة: حسين أحمد أمين. بيروت: دار الشروق، 1994. ص 58-63	יצירות מתורגמות
סיפור קצר	الجبل ساكس، أوليفر. "أريد ساقاً أقف عليها". ترجمة: رفيف غدار. بيروت: الدار العربية للعلوم والنشر، 2009. ص 16 - 19. ص 19 حتى المقطع الأول فقط	יצירות מתורגמות

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	ومن يكتمها قَصَاب، وليد. "ومن يكتمها". موقع الدكتور وليد قصاب. شبكة الألوكة، 2015.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	جبران، جبران خليل. "البنفسجة الطموحة". في عالم الرؤيا. جمع: محمد عبد المجيد. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، 2019. ص 59.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الذراع المحطمة سانا، جورج. "الذراع المحطمة". القراءة العربية الثانية ثانوي، تونس: د.ت. ص 65	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	هل كانت أسعد لحظة؟ المازني، عبد القادر إبراهيم. "هل كانت أسعد لحظة؟". سبيل حياة. بيروت: دار الشروق. ص 88-91.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	رائحة الانتقام الرستم، عبد الله صالح. "رائحة الانتقام". عيون ذُبلت أجفائها- قصص قصيرة. الأحساء: دار النشر مكتبة الملك فهد الوطني. ص 9-11.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الجوع في حضرة الطعام الرستم، عبد الله صالح. "الجوع في حضرة الطعام". عيون ذُبلت أجفائها- قصص قصيرة العربية. الأحساء: دار النشر مكتبة الملك فهد الوطنية، 2014. ص 49-51	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	للمحبة أسرار عبيد، فراس. "للمحبة أسرار". الوعي السابع. رام الله: 2012. ص 150-151.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الليل في المدينة تامر، زكريا. "الليل في المدينة". سهيل الجواد الأبيض. دمشق: منشورات مكتبة التوري، 1978. ص 73.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	نظرة أدریس، یوسف. "نظرة". أرخص ليالي. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، 2017. ص13.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الزّلة الأولى لامنيه. "الزّلة الأولى". ترجمة: أحمد حسن الزّيات. المنتخب من النصوص الأدبية للصف التاسع. حيفا: جامعة حيفا، 1996.	יצירות מתורגמות
סיפור קצר	جريدة بربارة، راوية. "جريدة". لا أريد أن أعتاد عليك. مكان النّشر: دار الهدى للطباعة والنّشر. م.ض. 2020.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	المخضّر معدي، شهربان. "المخضّر". الحوار المتمنّن، 2018.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
סיפור קצר	سرّ العصفورة عقل، سعيد. "المشوق في المطالعة والأدب". منشورات المكتبة البوليسية بيروت د.ت، ص57.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	شدة ما دامت معدي، شهربان. "شدة ما دامت". لا تترك يدي. العمامة، عدد 161 (2022).	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
סיפור קצר	الملك أسرحدون تولستوي، ليو. "نصوص مختارة من تولستوي". تقديم: ستيفان تسافيح. ترجمة: شكري عياد. مصر: دار القلم، د.ت. ص134 - 142	יצירות מתורגמות
סיפור קצר	كروب- فصل 10 فلوبيير، غوستاف. "كروب- فصل 10", نصوص الصبا. ترجمة: ماري طوق. أبو ظبي: هيئة أبو ظبي للسياحة والثقافة، 2014. ص 274 - 275.	יצירות מתורגמות

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	«الغبطة فكرة» أبو ماضي، إيليا. «الغبطة فكرة». ديوان أبي ماضي. بيروت: دار العودة، د.ت. الجزء 2، ص 451-453.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	على الطريق عريضة، نسيب. «على الطريق». بوابة الشعراء، 2014.	יצירות לסופרים דרוזים לא מקומיים
שירה	الطمانينة نعيمة، ميخائيل. «الطمانينة». همس الجفون. بيروت: نوفل، 2004. ص 71.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	لا يحمل الحقد بن شداد، عنتره. «لا يحمل الحقد». شرح ديوان عنتره للخطيب التبريزي. تحقيق: مجيد طراد. بيروت: دار الكتاب العربي، 1992. ص 25-26.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה (זגיל)	الناس.. نفوس فخر الدين، يوسف. (2002). حجر البدّ. حيفا: الوادي للطباعة والنشر. ص 122	יצירות לסופרים דרוזים מקומיים
שירה	التسامح قرمان، سعاد. (د.ت). «إذا الأيام». من ديوان عريشة الياسمين. شفاعمرو: دار المشرق.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה (זגיל)	حياة الفلاحين «حياة الفلاحين»، ديوان غمار الفرح: أشعار وحوارات زجلية، توفيق الحلبي، سنة 2022، ص. 14-15.	יצירות לסופרים דרוזים מקומיים
שירה	إنّ الكرام قليل ابن ميمون البغدادي، محمد بن المبارك. إنّ الكرام قليل- لسمّوال. منتهي الطلب من أشعار العرب. تحقيق: محمد نبيل طريفي. بيروت: دار صادر، 1999. المجلد 8، ص 171-175.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	قصفة الفيجن – سميح القاسم القاسم، سميح. "قصفة الفيجن". المنتخب من التصوص الأدبية للصف الثامن. حيفا: جامعة حيفا، 1996. ص 230.	יצירות למשוררים דרוזים מקומיים
שירה	عطا لله، يحيى. "مسيرون". أغنية لأمي. أم الفحم: مؤسسة أنصار "الضاد"، 2016. ص 22.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	عطا لله، يحيى. "متمرد". أغنية لأمي. أم الفحم: مؤسسة أنصار "الضاد"، 2016. ص 44.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	هارنفين، شولميت، "من هضبة أمانة"، الشعر العبري الحديث، تأليف د.جمال عبد السميع الشاذلي و د. نجلاء سالم، القاهرة 2004. ص 45	יצירות עברית
שירה	أقبل العيد أبو ماضي، إيليا، "أقبل العيد"، موقع الديوان.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	"جنث لا أعلم من أين - الطلاس". إيليا أبو ماضي "جنث لا أعلم من أين - الطلاس". ديوان أبي ماضي. بيروت: دار العودة، د.ت. الجزء 1، ص 191. (المقطع الأول من القصيدة وينتهي بـ "أثراني قبلما أصبحت إنساناً سويّاً أثراني كُنْتُ مَحَوّاً أم تُراني كُنْتُ شَبّاً أَلْهَذَا اللُّغْزُ حَلٌّ أم سَيِّقَى أَبْدِيَا لَسْتُ أدري وَلِمَاذَا لَسْتُ أدري لَسْتُ أدري").	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	مكارم الأخلاق أبو تمام. "مكارم الأخلاق". ديوان أبي تمام للخطيب التبريزي. بيروت: دار الكتاب العربي، 1994. المجلد 2، ص 311.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

ערכים בספרות	מיומנויות בספרות
המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות	המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	راحة الضمير عليان، ماجد. "راحة الضمير". مجلة مواقف. العدد 55/54 (2007). العدد 54. ص 20.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	خُلقتَ طليقاً أبو القاسم الشابي. "خُلقتَ طليقاً". ديوان أبي القاسم الشابي. قَدّم له: أحمد حسن بسج. بيروت: دار الكتب العلميّة، 2005. ص 159-160.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	مقطعان من الأناشيد (I – II) بيسوا، فرناندو. "قصائد البارو دي كامبوس". ترجمة: المهدي أخريف. مطبعة دار المناهل، 2006. ص 64 - 65 (المقطعان الأول والثاني).	יצירות מתורגמות
שירה	الجليل - نسرين حسين- فرّاج، نسرين، الجليل – مجلّة "هو"، إعداد: منور دروري، 2018، ص 166. منور، دوري. "هو!". כתב עת לספרות, 16, 2018 עמ 166.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	حكاية عن جرح غير عاديّ خير، نزيه. "حكاية عن جرح غير عاديّ". ديوان رجوع. شفاعمرو: مطبعة المشرق، 2009. ص 143-146.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	لا تنسخوا أخطاءنا عامر، تركي. "لا تنسخوا أخطاءنا"، استراحة محارب. ترشيحا: دار بيسان للطباعة والنشر. 1991. ص 29 – 32.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	النهر المتجمّد نعيمة، ميخائيل. "النهر المتجمّد". همس الجفون. مكتبة سادر. 9 ديسمبر 2015. ص 8	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	الطبي والعقد، والخنزير شوقي، أحمد، "الطبي والعقد والخنزير". الشوقيات. مصر: مؤسسة هنداوي، 2012. الجزء 4، ص 876..	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	جنبلاط، كمال. "غداً". الأعمال الكاملة، الطبعة الثالثة، آذار 1987. ص 53-54. المركز الوطني للمعلومات والدراسات، الدار التّقدّميّة. لبنان، المختارة	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
שירה	وردتي البيضاء طنوس، نبيل. "وردتي البيضاء". وردتي البيضاء/ نبيل طنوس-موقع منتدى الكلمة - 24.6.2023	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	التسامح سون، لاشه. "التسامح". ترجمة: د. نبيل طنوس. من القيم إلى الشيم. فعاليات في التربيّة على القيم. إصدار إدارة المجتمع والشباب، وزارة التربيّة والتعليم (69 פרסומים. משרד החינוך). 2011. ص 115.	ספרות עברית מתורגמת
שירה	صلوات الأطفال حوريف، نوعم. "صلوات الأطفال". ترجمها من العبرية: نبيل طنوس. اضغظ هنا للدخول إلى الموقع	ספרות עברית מתורגמת
שירה	جمل المحامل حلف، موسى. "جمل المحامل". ديوان معزوفة الطائر الفضي. معليا: 1999	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	لا حب من طرف واحد محفوظ، نجيب. "لا حب من طرف واحد". حول الشّباب والحرّيّة. الدار المصريّة اللّبنانيّة، 2004. ص 222.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	نجيب، صعب. "أفان اجتماعية". من واقع الحياة- مجموعة من الصور القلمية الواقعية والمستمدة من الحياة اليومية التي يعيشها المجتمع. القدس: المطبعة العربية الحديثة، 2000. ص 27.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
מסה	أمنا الأرض تقي الدين، خليل. "أمنا الأرض". المنتخب من النصوص الأدبية للصف الثامن. حيفا: جامعة حيفا، 1996. ص 147.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
מסה	هكذا كل ما قاله شعراء العرب الراسي، سلام. "هكذا كل ما قاله شعراء العرب". الأعمال الكاملة -المجلد السادس. بيروت: نوفل للنشر. 2004. ص 369	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	وعظمتي نفسي جبران، جبران خليل. "وعظمتي نفسي". في عالم الرؤيا. جمع: محمد عبد المجيد. المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، 2019. ص 67.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	الموسوي، مهدي. "أريد أن أعيش". أريد أن أعيش. دار مدارك للنشر، 2017. ص 241-243.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	مذهبي في الحياة – زكي عبد القادر عبد القادر، زكي. "مذهبي في الحياة". لغتي. طرابلس. لبنان: دار الشمال للطباعة والنشر.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	ابتسم للحياة أمين، أحمد. "ابتسم للحياة". المنتخب من النصوص الأدبية للصف الثامن. حيفا: جامعة حيفا، 1996. ص 157.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	بزّ الوالدین رافع، أكرم. "بزّ الوالدین". الأخلاق والحكمة في مجالس بني معروف. السويداء: دار النشر البلد، 2015. ص 121-122.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	<p>الكرم رافع، أكرم. "الكرم". الأخلاق والحكمة في مجالس بني معروف. السويداء: دار النشر البليد، 2015. ص. 106-108.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
מסה	<p>ما هي خير الوسائل لإحياء اللغة العربية؟ يعقوب، إميل بديع. "ما هي خير الوسائل لإحياء اللغة العربية؟". جبران واللغة العربية. مكان النشر: منشورات جروس برس، 1985. ص 60</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	<p>أدب السماع جنبلاط، كمال. "أدب السماع". أدب الحياة. الشوف، لبنان: الدار التَّقَدِّمِيَّة للنشر، الطبعة العاشرة، 2018. ص. 65-67.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
מסה	<p>أدب الفكر جنبلاط، كمال. "أدب الفكر". أدب الحياة الشوف، لبنان: الدار التَّقَدِّمِيَّة للنشر، الطبعة العاشرة، 2018. ص. 98-99.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
מסה	<p>دروب الخير نويهض، ناديا، "دروب الخير". قناديل. بيروت: بيروت: دار الحدائث للطباعة والنشر، الطبعة الثالثة، 1996. ص 98-100.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
מסה	<p>سِرّ النَّجَاح... تطلّع إلى الهدف نويهض، الجردى ناديا. "سِرّ النَّجَاح... تطلّع إلى الهدف". "قناديل. بيروت: دار الحدائث للطباعة والنشر، الطبعة الثالثة، 1996. ص 88-92.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
מסה	<p>الموسيقى جنبلاط، كمال. "الموسيقى". الأعمال الكاملة. السلام، أناندا. المركز الوطني للمعلومات والدراسات، الدار التَّقَدِّمِيَّة. المختارة، لبنان: الطبعة الثانية، آذار 1987. ص 120-122. (حتى السطر الثاني ص 122)</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	זهرة على قماش منقوش" بي شو مين. "زهرة على قماش منقوش". انتبه للسعادة- بذرة النجاح تكمن بداخلك. ترجمة: مي عاشور. الكويت: دار كلمات للنشر والتوزيع 2019. ص101-103.	יצירות מתורגמות
אוטוביוגרפיה	مكارم، سامي. "بين عينات وبيروت". رحلة بلا طريق-سيرة ذاتية. بيروت: دار صادر، 2013. ص26-30.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
אוטוביוגרפיה	ماذا علمتني الحياة أمين، جلال. " ماذا علمتني الحياة؟". الأخوة السبعة. القاهرة: دار الشروق، القاهرة، 2007. ص49.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
אוטוביוגרפיה	الخوف من الميكروفون والخوف من العيون فوراني، فتحي. "الخوف من الميكروفون والخوف من العيون". بين مدينتين-سيرة ذاتية. حيفا: دار راية للنشر، 2014. ص130-133. (من جملة " وكيف سيقف هذا الفتى" – أي دون المقدمة)	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	أيام خائنة شرمات، عبد السلام. "أيام خائنة". أيام خائنة. الدار البيضاء، المغرب: المركز الثقافي للكتاب 2019. ص87-90.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	ستيف جوبز - وادي السيليكون إيزاكسون، والتر. " ستيف جوبز - وادي السيليكون". السعودية: مكتبة جرير، 2011. ص 17 – 23.	יצירות מתורגמות

התוכנית מציעה מגוון יצירות מיומנויות ערכים. המורה יבחר וילמד את היצירות וישלב מיומנויות וערכים על פי ההקשר ובהתאמה ללומדים.

<p>מיומנויות בספרות</p> <p>המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות</p>	<p>ערכים בספרות</p> <p>המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות</p>
--	--

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	المبايسترو حمادة، ممدوح. "الخديعة". دفتر القرية. دمشق، 2017. ص29.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
סיפור קצר	يكفي أنني أعرّفها ناطور، سهام. "يكفي أنني أعرّفها". ببادر الفكر. العمامة العدد 163 (2023).	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
סיפור קצר	شعرها الأشقر الطويل كرم، كرم ملحم. "شعرها الأشقر الطويل". قطف العناقيد. بيروت: دار صادر للطباعة والنشر، 2014. ص 25.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	جهينة بيطار، هيفاء. "جهينة". S.M.S. قصص. بيروت: دار الساقى، 2010. ص 73.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	الحمامة المطوّقة – من كتاب كليلة ودمنة ابن المقفع. "الحمامة المطوّقة". كليلة ودمنة. بيروت: دار الجيل، الطبعة الثالثة، 2009. ص188-195.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	مكالمة حمد، أمير. "مكالمة". كتابنا وكتابنا (كتاب ثقافيّ فصليّ)، العدد الرابع، مجموعة مؤلفون. طمرة: مطبعة سما، 2017. ص122 - 125	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	<p>اللَّيْلُ فِي الْمَدِينَةِ תמר, זכריא. "اللَّيْلُ فِي الْمَدِينَةِ". سهيل الجواد الأبيض. دمشق: منشورات مكتبة التّوري، 1978. ص 73.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית ומודרנית</p>
סיפור קצר	<p>أمومة ضائعة العثمان، ليلي. "أمومة ضائعة". 55 حكاية. دمشق: دار المدى للثقافة والنشر، 2000. ص 39.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית ומודרנית</p>
סיפור קצר	<p>شكرًا لطوق الياسمين معدي، شهربان. "شكرًا لطوق الياسمين". العمامة العدد 162 (2022). قصة قصيرة – شكرًا لطوق الياسمين.. – مجلة العمامة</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים</p>
סיפור קצר	<p>الأربعاء الكئيب وبستر، جين. "الأربعاء الكئيب". صاحب الظلّ الطويل. ترجمة عماد عبدو. عمان، الأهلية للنشر والتوزيع. 2022. ص 7 – 16</p>	<p>ספרות מתורגמת</p>
סיפור קצר	<p>الخامس عشر من فبراير وبستر، جين. "الخامس عشر من فبراير". عدوي اللود. ترجمة بثينة الإبراهيم. ط.1. بغداد، منشورات تكوين. 2018. ص 9 – 13</p>	<p>ספרות מתורגמת</p>
סיפור קצר	<p>أنت مطرود من العمل جبار، محسن. "أنت مطرود من العمل". قصص علمتي الحياة. بغداد، د.ت. ص 47.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית ומודרנית</p>
סיפור קצר	<p>أبي وأمي أباظة، ثروت. "أبي وأمي". ذكريات لا مذكرات. القاهرة: دار غريب للطباعة. ص 33 – 35 (حتى الفقرة 4 "وهكذا كان أبي... لا يستتر").</p>	<p>ספרות ערבית קלסית ומודרנית</p>

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	العشاء الأخير درويش، زكي. " العشاء الأخير ". ثلاثة أيام. مكان النشر: دار الهدى للطباعة والنشر، 2001. ص 5-12.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	ظننتك أنت الساهر فنمت الراسي، سلام. "ظننتك أنت الساهر فنمت". الأعمال الكاملة -المجلد السادس. بيروت: نوفل للنشر. 2004. ص 369	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	لا عزاء للرجال بربارة، راوية. "لا عزاء للرجال". لا أريد أن أعتاد عليك. مكان النشر: دار الهدى للطباعة والنشر. م.ض. 2020. ص. 125	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	يا ناس مواصي، فاروق. "يا ناس". أمام المرأة وقصص أخرى. نابلس: دار الفاروق، 1995. ص 52.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	حبيبي الفيسبوكية بطواش، حوّا. "حبيبي الفيسبوكية". حياة جديدة. مكان النشر: دار الهدى، 2020. ص 85.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
סיפור קצר	فيما جرى لصاحبنا الفارس حينما غادر الفندق ثيربانتس. "فيما جرى لصاحبنا الفارس حينما غادر الفندق". دون كихوته. أبو ظبي: المجمع الثقافي، 1998. ص 53- 56 (فقرة قبل الأخيرة تستطيعين أن الفتى الرفيع).	יצירות מתורגמות
סיפור קצר	نرجس كويلو، باولو. "نرجس". الخيميائي. سورية: دار الباحث للنشر والتوزيع، الطبعة الثانية، 2006. ص. 9-10.	יצירות מתורגמות

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
סיפור קצר	حصيرة، لكن ثلاثة أطباء خريجو ألمانيا ناطور(عيسى)، سهام. "حصيرة، لكن ثلاثة أطباء خريجو ألمانيا، مجلة العمامة العدد 165. دالية الكرمل. 2023. ص 33	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	يا عاشقة الورد ناصر، زكي. "يا عاشقة الورد". موقع أغاني.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה (זג'ל)	ليش الأسدي، سعود. "ليش". مجلة الكوثر (تراثية، أدبية، اجتماعية) العدد الثاني - نيسان. مطبعة شفعمر. 2020. ص 46	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	حلبة رقص شعبي مهنا، حسين. "حلبة رقص شعبي". أفراح مؤجلة، مكتبة كل شيء. حيفا. 2017. ص 69 - 72	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	رحلة حبّ وقصيدة حسين - فراج، نسرین. "رحلة حبّ وقصيدة". على شرفة الذكري. رام الله: دار الوسط اليوم للإعلام والنشر، 2014. ص 4.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	الوردة الجورية أبو حنا، حنا. "الوردة الجورية". عزاف الكرمل. الناصرة: مطبعة النهضة، منشورات مواقف. 2005. ص 29	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	ممالك النمل حلي، مرزوق. "ممالك النمل". في مديح الوقت. دالية الكرمل: جدل للنشر، ل 2018. ص 22.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	באדר الفرصة البارودي البارودي، محمود سامي. "بأدر الفرصة". موقع الديوان	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	القصيد العاتبة مهنا، حسين. "القصيد العاتبة"، قبل أن يرتعش القلم. حيفا: مكتبة كل شيء ، 2020. ص 50 – 48	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	أراك عصي الدمع الحمادي، أبو فراس، "أراك عصي الدمع"، موقع الديوان (أول سنة أبيات: البيت الأول "أراك عصي الدمع شيمتك الصبر أما للهوى نهى عليك ولا أمر" حتى البيت السادس "حفظت وضيعت المودة بيننا وأحسن من بعض الوفاء لك الغنز"	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	غرناطة قباني، نزار. "غرناطة". الأعمال الشعرية الكاملة. بيروت: منشورات نزار قباني، 1997. الجزء التاسع. ص 658-655.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	أجمل حُب درويش، محمود. "أجمل حُب". موقع الديوان.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	ردوا علي الصبا البارودي، محمود سامي. "ردوا علي الصبا". موقع الديوان.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	كن صديقي الصباح، سعاد. "كن صديقي". في البدء كانت الأنثى. الكويت: دار سعاد الصباح للنشر والتوزيع، الطبعة الثانية عشرة، 2019. ص 5-1.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	لا تنتقد خجلي الصَّبَّاح، سعاد. " لا تنتقد خجلي". دبي: موقع مؤسسة سلطان العويس، 2021.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	صباح شيخ في الخامسة والسبعين – حسين مهنا مهنا، حسين. "صباح شيخ في الخامسة والسبعين". قبل أن يرتعش القلم. حيفا: مكتبة كل شيء، 2020. ص 65 - 59	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	مجنون ليلي شوقي، أحمد. مجنون ليلي". المملكة المتحدة: مؤسسة هنداوي، 2011. ص 29 - 22. (من ص 22 "قيس: ليلي من الهاتف الداعي؟... حتى ص 29 نهاية بيت الشعر "...تشعل البيت نازًا؟"	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	أيتها الحب الشابي، أبو القاسم. "أيتها الحب"، موقع الديوان.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	أنا وأنت لحدود، الياس. "أنا وأنت" المشوق في المطالعة والأدب. منشورات المكتبة البوليسية. بيروت. د.ت	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	أبي القاسم، سميح. "أبي". المنتخب من الأدب العربي ونصوصه للصف الثاني عشر. حيفا: جامعة حيفا، 1997. ص 119.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	نهاية الطريق غولدرغ، لينة. "نهاية الطريق". المنتخب من النصوص الأدبية للصف التاسع. حيفا: جامعة حيفا، 1996. ص 302.	יצירות עברית

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	<p>ألا تشبهين صفاء المصيف؟ شكسبير، وليم. "ألا تشبهين صفاء المصيف"، موقع مضاييف شمر</p>	יצירות מתורגמות
שירה	<p>حواء عطا الله، يحيى. "حواء". بساط الزّوج. عسفايا، 2021. ص14.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה	<p>حامل الهوى تعبُ أبو نواس، "حامل الهوى تعب"، موقع الديوان.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	<p>دعوة للسلام هيكل، أحمد. "دعوة للسلام". كتاب النصوص للصفّ الثالث المتوسط. المملكة العربية السعودية: وزارة التربية والتعليم، 2007-2008. ص 85.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה (זג'ל)	<p>بيت الصديق "بيت الصديق"، ديوان غمار الفرح: أشعار وحوارات زجلية، توفيق الحلبي، سنة 2022، ص 26.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	<p>الرحيل بلا أشرعة د. نعيم خوري، جريس. "الرحيل بلا أشرعة". ديوان بلا أشرعة. عمان: دار فضاءات للنشر، 2010.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	<p>أنفاس الأطباء حلف، موسى. "أنفاس الأطباء". ديوان معزوفة الطائر الفضي. معليا: 1999</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
שירה	<p>منخفض عاطفي طنوس، نبيل. "منخفض عاطفي". موقع منتدى الكلمة- 1.3.2023</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
שירה	<p>عَلَّمْنِي، يَا رَبِّي غولدبرغ، لينة. "عَلَّمْنِي، يَا رَبِّي". ترجمة: نبيل طنوس. غولدبرغ، لاه. "عَلَّمْنِي، يَا رَبِّي". ترجمة: نبيل طنوس. (1954). הקיבוץ המאוחד וספרית פועלים. תל אביב. 2017. עמ' 39; 59.</p>	ספרות עברית מתורגמת
שירה	<p>النهاية هي دائما بداية ناؤور، لينه. "النهاية هي دائما بداية". ترجمة: نبيل. رابط للموقع</p>	ספרות עברית מתורגמת
שירה (זג'ל)	<p>حكاية أم الحلبي، توفيق. "حكاية أم". ديوان غمار الفرح: أشعار وحوارات زجلية، سنة 2022، ص 21.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
שירה (זג'ל)	<p>الدنيا للناس فخر الدين، يوسف. حجر البد. حيفا: الوادي للطباعة والنشر. (2002)، ص 111-114.</p>	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים
מסה	<p>الفضيلة الزيني، إبراهيم. "الفضيلة". أفلاطون (سلسلة عباقرة صنعوا التاريخ). القاهرة: كنوز للنشر والتوزيع. 2013. ص 46 (حتى فقرة "يؤكد أفلاطون ...بأسرع ما يمكننا من الأرض إلى السماء").</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	<p>الرجل المنتعل نسيانه مستغامي، أحلام. "الرجل المنتعل نسيانه". عليك الأهفة. لبنان. بيروت: مؤسسة نوفل، 2019. 170-169.</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
מסה	<p>من برجنا العاجي الحكيم، توفيق. "من برجنا العاجي". بيروت: الجامعة الأمريكية، المقطع الأول ص 9 – 12 والمقطع التاسع ص 44 - 47</p>	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	<p>التّصالح مع الذات</p> <p>حارب، ياسر. "التّصالح مع الذات". بيكاسو ستار باكس. الإمارات العربيّة المتحدّة، دبي: دار مدارك للنشر. 2013. 72. ص 61 – 63 (حتّى الفقرة الأولى "يستغرب البعض كيف استطاع منديلا ... في مخيمات المعدومين والفقراء").</p>	<p>ספרות ערבית קלסית</p> <p>ומודרנית</p>
מסה	<p>رسالة إلى ابني</p> <p>عاقل، فاخر. "رسالة إلى ابني". اعرف نفسك. موقع هيا إلى العربيّة، 2007.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית</p> <p>ומודרנית</p>
מסה	<p>المنتفخون والمتسلقون</p> <p>مواصي، فاروق. "المنتفخون والمتسلقون". موقع الأديب فاروق مواصي.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית</p> <p>ומודרנית</p>
מסה	<p>النّجاح في الحياة - أحمد الأمي</p> <p>أمين، أحمد. "النّجاح في الحياة". موقع سكرييد.</p>	<p>ספרות ערבית קלסית</p> <p>ומודרנית</p>
מסה	<p>الورع</p> <p>رافع، أكرم. "الورع". الأخلاق والحكمة في مجالس بني معروف. السويداء: دار النشر البلد، 2015. ص 99.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים</p> <p>דרוזים לא מקומיים</p>
מסה	<p>جوهر المرأة ثقافتها</p> <p>نويهض، ناديا. "جوهر المرأة ثقافتها". كتاب المنتخب من النصوص الأدبيّة للصف التاسع، طاقم مؤلفين. حيفا: جامعة حيفا، ص 182.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים</p> <p>דרוזים לא מקומיים</p>
מסה	<p>لوحتي أجمل اللوحات</p> <p>نويهض، ناديا. "لوحتي أجمل اللّوحات". المنتخب من الأدب العربيّ ونصوصه للصّقين العاشر والحادي عشر. حيفا: جامعة حيفا، 1997. ص 107.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים</p> <p>דרוזים לא מקומיים</p>
מסה	<p>الصّداقة</p> <p>جبران، جبران خليل. "الصّداقة". النبي. بيروت: دار الجيل، 2009. ص</p>	<p>ספרות ערבית קלסית</p> <p>ומודרנית</p>

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
	104.	
מסה	<p>تزاوج العقول جنبلاط، كمال. "تزاوج العقول الصّحيحة". الأعمال الكاملة. المختارة، لبنان: الدار التّقديمية، 1987. ص 91.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים</p>
מסה	<p>"ما بين المظهر والجوهر" صعب، نجيب. "ما بين المظهر والجوهر". من واقع الحياة. أبو سنان: المطبعة العربية، 2000. ص 49.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים דרוזים מקומיים</p>
מסה	<p>"تلتفت دودة القزّ بشرنقتها" بي شو مين- "تلتفت دودة القزّ بشرنقتها". انتبه للسعادة- بذرة النّجاح تكمن بداخلك. ترجمة: مي عاشور. الكويت: دار كلمات للنّشر والتّوزيع، 2019. ص. 135-138.</p>	<p>יצירות מתורגמות</p>
מסה	<p>اقبضي على يدك اليمنى بي شو مين. "اقبضي على يدك اليمنى" .. انتبه للسعادة- بذرة النّجاح تكمن بداخلك. ترجمة: مي عاشور. الكويت: دار كلمات للنّشر والتّوزيع، 2019. ص 173-177.</p>	<p>יצירות מתורגמות</p>
מסה	<p>الحوار (مقدمة الكتاب) العيسى، بثينة. "الحوار (مقدمة الكتاب)". بين صوتين – فنّيات كتابة الحوار الروائي، لبنان: الدار العربية للعلوم ناشرون. 2015. ص 13 – 16 (حتّى نهاية الفقرة " إنّ أكثر تحديات الكتابة... تتجاوز فيه الأصوات").</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים</p>
מסה	<p>حفظ اللّسان وكتمان السرّ وزارة التربية، المركز الوطني لتطوير المناهج. "حفظ اللّسان وكتمان السرّ". كتاب اللغة العربية للصف التاسع. سوريا: وزارة التّربية- المركز الوطني لتطوير المناهج التّربويّة، 2019-2020. ص 151.</p>	<p>יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים</p>

מיומנויות בספרות המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	ערכים בספרות המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות
---	---

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי/דרוזי/ מתורגם
מסה	الكبر رافع، أكرم. "الكبر". الأخلاق والحكمة في مجالس بني معروف. السويداء، سوريا: دار النشر البلد، 2015. ص 146-147.	יצירות לסופרים/משוררים דרוזים לא מקומיים
אוטוביוגרפיה	البئر الأولى جبرا، جبرا إبراهيم. البئر الأولى- فصول من سيرة ذاتية. بيروت: دار الآداب، 2009، ص 18 – 21 -السطر الأول.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
אוטוביוגרפיה	ثلاثة أشياء جعلتني كاتبًا العقاد، عباس محمود. "ثلاثة أشياء جعلتني كاتبًا". الأعمال الكاملة -السيرة الذاتية. بيروت: دار الكتاب اللبناني، السنة 1982. المجلد 3، ص 84 – 86	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
אוטוביוגרפיה	عَلَمَتِي الحِياة عَبّود، مارون. "عَلَمَتِي الحِياة". آخر حجر. بيروت-دار الثقافة. 1980. ص 163-165	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	حادثة غاندي قلعجي، قديري. "حادثة غاندي". المشوق في المطالعة والأدب. بيروت: منشورات المكتبة البوليسية، د.ت. ص 237 - 238	ספרות ערבית קלסית ומודרנית
ביוגרפיה	أيام القاهرة زهور، شريفة. "أيام القاهرة". أسرار أسمهان- المرأة، الحرب والغناء. ترجمة: عارف حديفة. مكان النشر: دار الهدى للثقافة والنشر، 2006. ص 72-76.	ספרות ערבית קלסית ומודרנית

14. רשימה של מחזות לכיתות ח' , ט'
 בכל שכבת גיל יש לבחור מחזה אחד

מיומנויות בספרות	ערכים בספרות
המורה יבחר את המיומנויות המזדמנות בהתאם ליצירות	המורה יבחר את הערכים המזדמנים בהתאם ליצירות

הז'אנר	היצירה, היוצר והמקור	ערבי / מתורגם
מחזה	إبسن، هنريك. بيت الدمية. ترجمة: كامل يوسف. بيروت: دار المدى للنشر، 2007.	יצירות מתורגמות
מחזה	شكسبير، ويليام. يوليوس قيصر. ترجمة: حسين أحمد أمين. بيروت: دار الشروق، 1994.	יצירה מתורגמת
מחזה	أنوي، جان، "أنتيجون". ترجمة: إدوارد الخراط والفريد فرج. القاهرة: الهيئة المصرية العامة للكتاب، 2006.	יצירה מתורגמת
מחזה	إبسن، هنريك. "عدو الشعب". ترجمة: إبراهيم رمزي. القاهرة: مؤسسة هنداوي، 2012.	יצירה מתורגמת
מחזה	الحكيم، توفيق. "الأيدي الناعمة". مصر: دار مصر للطباعة، د.ت	יצירה ספרות ערבית
מחזה	الحكيم، توفيق. "أشواك السلام". مصر: دار مصر للطباعة، د.ت	יצירה ספרות ערבית
מחזה	الحكيم، توفيق. "شهرزاد". مصر: دار مصر للطباعة، د.ت	יצירה ספרות ערבית

15. רשימת ספרי קריאה לכיתות ז' - ח' - ט'
 בכל שכבת גיל יש לבחור 2-3 ספרים.

המؤلف	הרומן/מסרחה/סירה
اسحق الحسيني	مذكرات دجاجة
الزّينب / نهال مصطفى	في مهبّ الرّيح
الطّيب صالح	موسم الهجرة إلى الشمال
المنفلوطي	الفضيلة
المنفلوطي	نظرات العبرات

المؤلف	الرواية/مسرحية/سيرة
المنفلوطي (مترجمة)	الشاعر
المنفلوطي (مترجمة)	في سبيل التاج
المنفلوطي (مترجمة)	مجدولين (تحت ظلال الزيزفون)
جين وبستر	صاحب الظل الطويل
جين وبستر	عدوي اللدود
أحلام مستغانمي	الأسود يليق بك
أغاثا كريستي	جريمة في بيت الكاهن
أنطوان دي سانت اكر وبيري	الأمير الصغير
آرنست همنجواي	الشيخ والبحر
آرنست همنجواي	مرتفعات وذرنج
باولو كويلو	الخيميائي
باولو كويلو	محارب النور
توفيق الحكيم	رحلة إلى الغد
توفيق الحكيم	عصفور من الشرق
تولستوي	أنا كرنيبا
جبران خليل جبران	الأجنحة المتكسرة
جبران خليل جبران	الأرواح المتمردة
جول فيرن	حول العالم في ثمانين يومًا
محمد عبد الحليم عبد الله	الضفيرة السوداء
حنّا مينة	نهاية رجل شجاع
ليلي عسيران	لن نموت غدًا
ربيع جابر	دروز بلغراد

المؤلف	الرواية/مسرحية/سيرة
راوية بربارة	على شواطئ الترحال
رضوى عاشور	ثلاثية غرناطة
روبرت لويس ستيفنسون	جزيرة الكنز
سعود السنعوسي	ساق البامبو
سلمان ناطور	هي أنا والخريف
سليم خوري	أجنحة العواطف
سهيل إدريس	الحيّ اللاتيني
طه حسين	الأيام سيرة ذاتية
ميخائيل نعيمة	سبعون
ميخائيل نعيمة	جبران
طه وادي	الكهف السحري
غادة السمان	فسيفساء دمشقية-الرواية المستحيلة
فكتور هيجو	أحدب نوتردام
كازافيه دو مونتبان	بائعة الخبز
كوليت خوري	أيام معه
لويزا ماي ألكوت	نساء صغيرات
محمد نفاع	فاطمة
نجيب محفوظ	بداية ونهاية
هرمن ملفيل	الحوت الأبيض
هنرييت ستاو	كوخ العمّ توم
يوسف السباعي	إنّي راحلة
يوسف السباعي	بين الأطلال

المؤلف	الرواية/مسرحية/سيرة
يوسف السباعي	جفت الدموع
يوسف السباعي	رُد قلبي
يوسف السباعي	لست وحدك
يوسف السباعي	نادية
جي كي رولينغ	هاري بوتر
مارك توين	توم سوير
خالد الحسيني	عداء الطائرة الورقية
الجوهرة الرمال	أنا قبل كل شيء
الجوهرة الرمال	لي أنا أولاً
خليل تقي الدين	العائد
<u>جوستاين غاردر</u>	فتاة البرتقال
إلمي نصرالله	طيور أيلول
عمرو عبد الحميد	فتاة الياقة الزرقاء
مهدي الموسوي	الروحاني
مي زيادة	باحثة البادية
مي زيادة	سوانح فتاة
كريم الشاذلي	أفكار صغيرة لحياة كبيرة
كريم الشاذلي	عش عظيمًا
رفائيل جردانو	حياتك الثانية تبدأ حين تدرك أنّ لديك حياة واحدة
ميلان كونديرا	رقصة الوداع
غيوم ميسو	لأنني أحبك
جين ساسون	لأنك ولدي